

Z A K O N
ZA NARODNATA BANKA NA REPUBLI KA MAKEDONI JA
(pre~isten tekst -neof i cijalen)

I. OP[TI ODREDBI

^ l en 1

So ovoj Zakon se ureduva raboteweto i organizacijata na Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja (vo natamo{ ni ot tekst: Narodna banka).

^ l en 2

Narodnata banka e central na banka na Republ i ka Makedoni ja. Narodnata banka e edi nstevnata emi si ona banka vo Republ i ka Makedoni ja.

^ l en 3

Osnovna cel na Narodnata banka e odr` uvawe na cenovnata stabi l nost. Narodnata banka ja poddr` uva ekonomskata politika na zemjata i f i nansi skata stabi l nost na zemjata, bez da se zagrozi ostvaruvaweto na osnovnata cel , po~i tuvaj}i gi na~el ata na pazarnata ekonomija.

^ l en 4

Narodnata banka e nezavi sna vo ostvaruvawe na f unkcii te dovereni so ovoj i drugi zakoni .

Pri ostvaruvaweto na f unkcii te Narodna banka i ~l enovi te na organi te nadle` ni za donesuvawe na odluki ne baraat i ne dobi vaat instrukcii od organi te na dr` avnata vl ast i organi te na dr` avnata uprava.

^ l en 5

Narodnata banka e pravno lice, vo celosna dr` avna sopstvenost, so f i nansi ska i admi ni strati vna samostojnost.

^ l en 6

Narodna banka gi izvr{ uva svoite aktivnosti na teritorijata na Republ i ka Makedoni ja.

Sedi { teto na Narodnata banka e vo Skopje.

Pe~atot na Narodnata banka go sodr` i nazi vot na Narodnata banka na makedonski jazi k i grbot na Republ i ka Makedoni ja.

II. KAPI TAL NA NARODNATA BANKA

¹ Ovoj pre~isten tekst e sostaven od Zakonot za Narodnata banka na Republi ka Makedoni ja, Sl u` ben vesni k na RM br.3/02 i Zakoni te za izmenuvawe i dopol nuvawe na Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja, Sl u` ben vesni k na RM br.51/03, br.85/03, 40/04, 61/05 i 129/06).

^1 en 7

Kapitalot na Narodnata banka se состоi od osnoven kapital i rezervi.
Kapitalot na Narodnata banka ne mo`e da se prenesuva ili da e predmet na bilo kakvo optovaruvawe.

^1 en 8

Osnovniot kapital na Narodnata banka na 31 dekemvri 2002 godina iznesuva 1.289.789.232,00 denari i mo`e da se zgolemuva so rasporeduvawe na neto dobi vkata.

Za zgolemuvawe na osnovniot kapital na Narodnata banka potrebna e prethodna soglasnost od Vladata na Republika Makedonija.

^1 en 9

Rezervite na Narodnata banka se formiraat i koristana i n utvrden so ovoj Zakon.

III. FUNKCI I NA NARODNATA BANKA

^1 en 10

Narodnata banka, vo ramkite na svoite prava i odgovornosti, gi vr{i slednive funkcii:

- ja utvrduva i ja sproveduva monetarnata politika;
- ja regulira op{tata likvidnost na bankarskiot sistem;
- ja regulira likvidnosta vo plawata sprema stranstvo;
- ja utvrduva i sproveduva politikatana devizniot kurs na denarot;
- upravuva i rakuva so deviznite rezervi;
- go ureduva platniot sistem, vo soglasnost so zakon;
- gi koordinira plawata i poramnuvawata na smetkite me|u bankite i vr{i distribucija na gotovina;
- izdava dozvola za osnovawe i rabotewe na banaka i {tedilnicai vr{i supervizija na bankite i {tedilnicite;
- izdava dozvola za vr{ewe usluginabrz transfer na pari i vr{i nadzor nad raboteweto na subjektite koi vr{at usluginabrz transfer na pari vo soglasnost so zakon;
- izdava dozvola za rabotana menuvanicite i vr{i nadzor nad raboteweto na menuvanicite vo soglasnost so zakon;
- vr{i rabotina uvarna i motot na penziskite fondovi, vo soglasnost so zakon;
- izdava kni`ni i kovani pari;
- otkupuva retki i originalni moneti od tlo to na Republika Makedonija.
- vr{i raboti za smetkana organite na dr`avnata vlast i organite na dr`avnata uprava;
- ja pretstavuva Republika Makedonija vo me|unarodnite finansiaki institucii, soglasno so ovoj zakon;
- vospostavuvainformativen sistem; i
- vospostavuvai vodi Register na podatoci za kreditna izlo`enost na pravnite i fizi-kite lica sprema bankite i {tedilnicite osnovani vo Republika Makedonija.

^1 en 11

Za ostvaruvawe na f unkc i te od ~1 en 10 od ovoj zakon, Narodnata banka gi opredel uva i nstrumenti te i merki te.

1. Monetarna poli tika

1.1. Operaci i na f i nansi ski te pazari

^1 en 12

Narodnata banka u-estvuva na f i nansi ski te pazari za ostvaruvawe na osnovnata cel preku:

- di rektno kupuvawe i prodavawe na f i nansi ski i nstrumenti;
- dogovori za reotkup na f i nansi ski i nstrumenti; i
- kupuvawe i prodavawe na blagorodni metal i.

1.2. Zadol ` i tel na rezerva

^1 en 13

Narodnata banka ja def inira osnovata za presmetuvawe i izdvojuvawe na zadol ` i tel nata rezerva na banki te i { tedi l ni ci te, go propi { uva procentot na zadol ` i tel nata rezerva, na~i not i rokovi te za presmetuvawe i izdvojuvawe na zadol ` i tel na rezerva i uslovi te za kori stewe na zadol ` i tel na rezerva.

Narodnata banka ja utvrduva visinata na kamatni te stapki po koi se presmetuva i pla}a kamata na izdvoenata zadol ` i tel na rezerva na banki te i { tedi l ni ci te kaj Narodnata banka.

^1 en 14

Vo slu-aj na nei spol nuvawe na obvrskata za izdvojuvawe na zadol ` i tel na rezerva, odnosno nepo~ituvawe na uslovi te za kori stewe na zadol ` i tel na rezerva, Narodnata banka pri menuva kazneni kamatni stapki i izrekuva merki utvrdeni so ovoj i drug zakon.

Obvrski te i merki te od stav 1 na ovoj ~1 en ne se odnesuvaat na banka vo koja Narodnata banka i ma vovedeno pri vremen upravni k.

1.3. Emi si ja na hartii od vrednost

^1 en 15

Za celite na monetarnata poli tika, Narodnata banka mo ` e da izdava hartii od vrednost.

Narodnata banka gi opredel uva subjkti te i uslovi te za trgovawe so hartii te od vrednost od stavot 1 na ovoj ~1 en.

1.4. Kredi tni operaci i

^1 en 16

Narodnata banka mo`e da odobruva kratkoro~ni krediti na banki i {tedilnici vo zemjata pod uslov kreditot da e osiguran so instrumenti za obezbeduvawe.

Narodnata banka, zaradi odr`uvawe na stabilnosta na finansiški ot sistem, mo`e na banka da i odobri kratkoro~en kredit za likvidnost (kredit vo krajna instanca), pod uslov kreditot da e osiguren so instrumenti za obezbeduvawe.

Narodnata banka so odluka gi opredeluva vidovite i uslovite za odobruvawe na kratkoro~nite krediti od stavovite 1 i 2 na ovoj ~len, kako i vidovite na instrumentite za obezbeduvawe od stavovite 1 i 2 na ovoj ~len.

1.5. Kamatna pol i ti ka

^1 en 17

Narodnata banka samostojno gi opredeluva i objavuva sopstvenite kamatni stapki.

2. Odr` uvaweto na likvidnosta vo pl a}awata sprema stranstvo

^1 en 18

Narodnata banka u~estvuva vo i zgotvuvaweto na proekcijata na platni ot bilans na Republi ka Makedoni ja i go sledi nejzi noto i zvr{ uvawe.

^1 en 19

Narodnata banka, vo soglasnost so proekcijata na platni ot bilans, gi sledi kreditni te odnosi so stranstvo.

Dokolku utvrdi otstupavawa od proekcijata na platni ot bilans, Narodnata banka ja inf ormir a Vladata na Republi ka Makedoni ja i predlaga merki za spre~uvawe, odnosno odstranuvawe na pri ~i ni te koi pri donesuvaat za otstupavawe od proekcijata na platni ot bilans.

2.1. Pol i ti ka na devizen kurs

^1 en 20

Narodnata banka ja utvrduva pol i ti kata na devizni ot kurs na denarot.

Narodnata banka ja sproveduva pol i ti kata na devizni ot kurs na denarot vo soglasnost so ostvaruvaweto na osnovnata cel.

^1 en 21

Narodnata banka ja sproveduva pol i ti kata na devizni ot kurs na denarot, preku :

- kupuvawe i prodavawe, devizi, hartii od vrednost vo stranska valuta i blagородni metali i
- bankarski operacii so doma{ ni i stranski insti tucii.

^1 en 22

Narodnata banka, vo svoje ime i za svoja smetka, mo`e da se zadol`uva vo stranstvo so kratkoro~ni krediti do edna godina, do 3% od visinata na neto deviznite rezervi.

Narodnata banka vo svoje ime, a za smetka na Republika Makedonija, mo`e da se zadol`uva samo vrz osnova na zakon.

^len 23

Zaradi odr`uvawe na likvidnosta vo plawata sprema stranstvo, Narodna banka mo`e da propi`e obvraska na ovlastenite banki da dr`at opredelen iznos na likvidni devizni sredstva i drugi merki za koi e ovlastena so zakon.

^len 24

Narodnata banka vr{i nadzor na deviznoto rabotewe na bankite i menuva~kite raboti na menuva~nicite.

Narodnata banka vr{i posreden nadzor i na drugite rezidenti, soglasno so Zakonot za devizno rabotewe.

Dokolku preku nadzorot se utvrdat nezakonnosti i nepravilnosti vo raboteweto na subjektite od stavovite 1 i 2 na ovoj ^len, Narodnata banka prezema merki soglasno ovoj i drug zakon.

2.2. Upravuvawe i rakuvawe so deviznite rezervi na Republika Makedonija

^len 25

Narodnata banka upravuva i rakuva so deviznite rezervi na Republika Makedonija.

^len 26

Deviznite rezervi na Republika Makedonija so koi upravuva i rakuva Narodnata banka se dr`at vo zemjata vo trezorot na Narodnata banka i na smetki vo stranstvo.

^len 27

Ministerot za finansii i guvernerot na Narodnata banka sklu~vaat dogovor za upravuvawe i rakuvawe so deviznite rezervi na Republika Makedonija.

^len 28

Plasiraweto i ~uvaweto na deviznite rezervi se vr{i spored kriteriumite na sigurnost, likvidnost i rentabilnost, pri {to se ima predvid ro~nata i valutnata struktura na plawata sprema stranstvo.

3. Platen sistem

^len 29

Narodnata banka gi koordi ni ra pla}awata i poramnuvawata na smetki te me|u banki te i vr{ i di stri buci ja na gotovi na na banki te.

Narodnata banka vr{ i nadzor nad zakoni tosta i f unkci oni raweto na platni ot si stem vo sogl asnost so ovoj i drugi zakoni .

Narodnata banka otvora i vodi smetki na banki, trezorska smetka, smetki na fondovi, depozi tni smetki na brokerski dru{ tva i drugi smetki koi so zakon e propi{ ano da se vodat vo Narodnata banka i vr{ i pla}awe od smetki te.

^1 en 30

Narodnata banka e agent na organi te na dr` avnata vlast vo platni ot promet so stranstvo.

4. I zdavawe na dozvol a i supervi zi ja

^1 en 30-a

Narodnata banka izdava dozvola za osnovawe i rabotewe na banka i { tedi lni ca, za statusni izmeni i gi uki nuva izdadeni te dozvoli vo slu-ai te predvi deni vo Zakonot za banki te.

Za izdavawe i uki nuvawe na dozvola za osnovawe i rabotewe na banka i { tedi lni ca i za statusni izmeni, Narodnata banka e dol` na pismeno da go izvestuva Ministerstvoto za finansii vo rok od sedum dena od denot na kone~nosta na odl ukata za i zdavawe, odnosno uki nuvawe na dozvol ata.

^1 en 31

Za obezbeduvawe i odr` uvawe na siguren i stabilen bankarski sistem, bez da se zagrozi ostvaruvaweto na osnovnata cel ,po~i tuvaj}i gi me|unarodni te standardi, Narodnata banka donesuva odluki, propi{ uva metodologi i i standardi i prevzema merki.

Stabi l nosta na bankarski ot si stem i merki te { to se prevzemaat zaradi posti gnuvawe i odr` uvawe na negovata stabi l nost pretstavuvaat javen i interes.

Guvernerot na Narodnata banka, propi{ uva podetal en na~in na vodewe na smetkovodstvo na banki te i { tedi lni ci te, vo sogl asnost so propi si te za smetkovodstvo i op{ to pri f ateni te smetkovodstveni standardi.

^1 en 32

Narodnata banka vr{ i supervi zi ja na banki te i { tedi lni ci te.

So supervizijata Narodnata banka ja ocenuva usoglasenosta na raboteweto na banki te i { tedi lni ci te so propi si te i supervizorski te standardi.

Supervizijata se vr{ i posredno, preku permanentno vonterensko sledewe na dokumentacijata { to banki te i { tedi lni ci te ja dostavuvaat do Narodnata banka i neposredno, so terenska kontrola vo samata banka i { tedi lni ca, preku celosna ili delumna kontrola na raboteweto na bankata i { tedi lni cata.

Banki te i { tedi lni ci te se dol` ni po barawe na Narodnata banka da ja dostavuvaat potrebnata dokumentacija i podatoci za vr{ ewe na supervi zi jata od voj ~len.

Narodnata banka vr{i nadzor i na raboteweto na subjektite koi soglasno so Zakonot za bankite se smetaat za povrzani so bankite.

^len 33

Dokolku so supervizijata od ~len 32 na ovoj Zakon se utvrdi nepri dr`uvawe na bankite, odnosno {tedilnicite kon propi {anite standardi i se konstati raat neurednosti i nepravilnosti vo sproveduvaweto na propisite, guvernerot e dol`en da prezeme merki protiv bankata, odnosno {tedilnicata i da opredeli rokovi za usoglasuvawe so standardite i za otstranuvawe na utvrdenite neurednosti i nepravilnosti.

^len 34-se bri {e

^len 35-se bri {e

^len 36-se bri {e

^len 37

Narodna banka ne odgovara za {tetite sprema tretilica {tom`at da nastanat poradi merkite za za~uvuvawe na stabilnosta i sigurnosta na oddelna banka i {tedilnica ili bankarskiot sistem vo celina, prezemeni od strana na supervizijata, osven vo slu~aite koga supervizijata gi pre~ekorila ovlastuvawata propi {ani so zakon.

Supervizorot ili lice koe pove}e ne e supervizor (promena na rabotno mesto, penzija) ne odgovara za {tetite sprema tretilica {tom`e da nastanat poradi merkite za za~uvuvawe na stabilnosta i sigurnosta na oddelna banka i {tedilnica ili bankarskiot sistem vo celina, osven vo slu~aite koga supervizorot ili liceto e osuden za krivino delo vo vrska so raboteweto so pravosilna presuda.

Dokolku liceto od stavot 2 od ovoj ~len e oslobodeno od odgovornost, tro{ocite predizvikanii od vodewe na sudska postapka protiv nego gi podnesuva Narodnata banka.

^len 38

Narodnata banka mo`e da razmenuva informacii so doma{nite supervizorski organi kako i so organi na drugi zemji za supervizijata na me|unarodno aktivni banki.

Narodnata banka mo`e da odobri terenska kontrola na stranska banka, podru`nica na stranska banka i filijala na stranska banka vo Republika Makedonija od strana na supervizorskite organi na zemjata vo koja se nao|a sedi {teto na bankata osnova~.

Primerok od zapisni kot od izvrcenata kontrola od stavot 2 na ovoj ~len zadol`itelno se dostavuva do Narodnata banka vo rok od 2 meseca od izvrcenata kontrola.

Za ostvaruvawe na pravoto od stavovite 1 i 2 od ovoj ~len, Narodna banka bara od supervizorskite organi od drugite zemji da obezbedat pravna i operativna sposobnost za obezbeduvawe doverlivost na podatocite.

Infomacii te od stavot 1 na ovoj ~len i zapisni kot od stavot 3 na ovoj ~len pretstavuvaat slubena tajna.

^len 39

Za izvr{ uvawe na funkcii te predvideni so ovoj zakon, Narodna banka mo` e da bara podatoci za sopstvenosta na hartii te od vrednost koi se ~uvaat kaj Centralni ot depozi tar za hartii od vrednost .

5. Vospostavuvawe i nf ormati ven si stem

^len 40

Za izvr{ uvawe na funkcii te, Narodnata banka pribira, obrabotuva, objavuva i distribui ra podatoci i inf ormaci i soglasno ovoj zakon i drugi zakoni .

Narodnata banka gi propi { uva na~inot i obemot na pribirawe i na obrabotka, di stri bui rawe i objavuvawe na pribrani te podatoci i inf ormaci i .

^len 41

Narodnata banka, Mini sterstvoto za f i nansi i i drugi dr ` avni organi i insti tucii razmenuvaat podatoci i inf ormaci i relevantni za f unkcioni rawe na monetarni ot i f i nansi ski ot si stem .

Vo ramkite na obemot potreben za sledewe na f i nansi ski ot si stem, Narodnata banka e dol ` na do Ministerstvoto za f i nansi i da dostavuva podatoci i inf ormaci i za:

-primena na supervizorski merki za koi ima obvraska da go izvestuva Mini sterstvoto za f i nansi i , soglasno so Zakonot za banki te i

-kvartalni podatoci za perf ormansi te na bankarski ot si stem koi se odnesuvaat na sopstveni sredstva, kapi tal , adekvatnost na kapi tal ot, kredi tna izlo ` enost, indikatori za likvidnost, sostojba na vonbilansni te stavki , vrednosta na vlo ` uvawata vo kapitalot na f i nansi ski i nef i nansi ski insti tucii .

Podatocite i inf ormaci i te za poedine~ni fizi ~ki i pravni lica, dobieni vo vrska so izvr{ uvawe na funkcii te na Narodnata banka, pretstavuvaat slu ` bena tajna .

5-a Kredi ten regi ster

~len 41-a

Narodnata banka vospostavuva i vodi Registar na podatoci za kredi tna izlo ` enost na pravni te i fizi ~ki te lica sprema banki te i { tedi lni ci te osnovani vo Republ i ka Makedoni ja (vo natamo{ ni ot tekst: Kredi ten regi ster) .

Banki te i { tedi lni ci te se dol ` ni do Narodnata banka da dostavuvaat podatoci i inf ormaci i za vodewe na Kredni ot regi ster .

Vi dot, na~i not i rokovi te za dostavuvawe na podatoci te i inf ormaci i te od stavot 2 na ovoj ~len gi propi { uva Narodnata banka .

Podatocite i inf ormaci i te od Kredni ot regi star mo ` at da gi koristat banki te i { tedi lni ci te na na~i ni i pod uslovi { to gi propi { uva Narodnata banka i isti te za ni v pretstavuvaat slu ` bena tajna .

6. I zdavawe na kni ` ni i kovani pari

^len 42

Narodnata banka ima isklu~ivo pravo da izdava kni`ni i kovani pari, koi se denomi ni rani vo denari i pretstavuvaat zakonsko sredstvo za pla}awe vo Republ i ka Makedoni ja.

Narodnata banka gi utvrduva apoeni te i osnovni te bel ezi na kni`ni te i kovani te pari { to gi izdava.

^1 en 43

I zrobotkata i distri bucijata na kni`ni te i kovani te pari od ~1 en 42 na ovoj zakon e vo nadl e`nost na Narodnata banka.

^1 en 44

Narodnata banka gi povlekuva od optek kni`ni te i kovani te pari koi prestanale da bi dat zakonsko sredstvo za pla}awe.

Povlekuvaweto i zamenata na kni`nite i kovani te pari se vr{ i vo rokovi i na~in utvrden so odl uka na Narodnata banka.

Narodnata banka e dol`na vo javno glasi lo da ja objavi odl ukata za rokovi te i na~inot za povlekuvawe i zamenata na kni`ni te i kovani te pari.

Po istekot na javno objaveni ot rok, kni`ni te i kovani te pari koi se povlekuvaat od optek, prestanuvaaat da bi dat zakonsko sredstvo za pla}awe.

^1 en 45

Narodnata banka gi zamenuva kni`ni te i kovani te pari { to stanale nepogodni za promet, pod usl ovi i na~in { to taa }e gi opredeli.

^1 en 46

Falsif ikuvani te kni`ni i kovani pari se predmet na odzemawe bez nadomest.

Guvernerot na Narodnata banka, vo soglasnost so ministerot za vnatre{ ni raboti, gi propi { uva principi te i proceduri te za utvrduvawe na falsif ikuvani kni`ni i kovani pari i proceduri te { to sledat.

Narodnata banka ima ekskluzi vno pravo da dava ekspertska mi sl ewe za avtenti ~nosta na kni`ni te i kovani te pari denomi ni rani vo denari.

^1 en 47

Narodna banka, vo soglasnost so Vladata na Republ i ka Makedoni ja, go utvrduva najni ski ot apoen vo prometot so koj se zaokru` uva krajnata presmetka vo gotovi nski ot i bezgotovi nski ot pl aten promet, kako i vo del ovni te kni gi.

^1 en 48

Vladata na Republ i ka Makedoni ja donesuva odl uka za izdavawe kni`ni pari za vonredni potrebi na Republ i kata nastanati poradi voena sostojba.

^1 en 49

Narodnata banka izdava pri godni kovani pari vo sogl asnost so zakon.

7. Raboti za smetka na organi te na dr`avnata vlast i organi te na dr`avnata uprava

^1 en 50

Narodnata banka, za smetka na organi te na dr`avnata vlast i organi te na dr`avnata uprava, mo`e da vr{i depozitni raboti, plasman i trgovawe so hartii od vrednost, platen promet i drugi fiansiski aktivnosti, soglasno so ovoj i drug zakon.

^1 en 51

Narodnata banka ne odobruva pozajmici ili krediti na organi te na dr`avnata vlast i organi te na dr`avnata uprava.

Narodnata banka ne garanti ra za prezemeni te obvrski na organi te od stavot 1 na ovoj ~len i ne kupuva di rektno nivni dol`ni ~ki i instrumenti.

^1 en 52

Odredbi te od ~len 51 ne se odnesuvaat na:

- Fiansirawe na obvrskite na Republika Makedonija sprema Me|unarodni ot Monetaren Fond; i
- Krediti ili pozajmici so rok na dostasuvawe do 1 den, bez mo`nost za obnovuvawe i prodol`uvawe.

8. Pretstavuvawe na Republika Makedonija vo me|unarodni fiansiski instiucii

^1 en 53

Narodnata banka ~lenuva vo Bankata za Me|unarodni Poramnuvawa i vo drugi me|unarodni fiansiski instiucii i organizacii.

IV. ODNOSI NA NARODNATA BANKA SO SOBRANI E NA REPUBLIKA MAKEDONIJA

^1 en 54

Narodnata banka ja dostavuva odlukata za celite na monetarnata politika do Sobrani eto na Republika Makedonija. Sostaven del na odlukata e proekcijata na monetarnata politika.

Odlukata za celite na monetarnata politika i proekcijata na monetarnata politika, Narodnata banka gi objavuva najdocna 2 meseci po ni vnoto donesuvawe od strana na Sovetot na Narodnata banka.

^1 en 55

Narodnata banka podnesuva do Sobrani eto na Republika Makedonija:

1. Polugodi { en i godi { en izve{ taj za raboteweto;
2. Polugodi { en i godi { en izve{ taj za supervizija i prezemeni merki sprema banki te i { tedilnicite;
3. Polugodi { en i godi { en izve{ taj za rakuvawe so devizni te rezervi.

I zve{ tait e od stavot 1 na ovoj ~l en Narodnata banka e dol ` na da gi objavi najdocna { est meseci od i stekot na peri odot za koj se i zgotveni .

^l en 55-a

Nadl e` ni te komi si i vo Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja, najmal ku edna{ vo { est meseci go povi kuvaat guvernerot i odr ` uvaat sredba zaradi ni vno i nf ormi rawe vo vrska so raboteweto na Narodnata banka.

V. ORGANI NA NARODNATA BANKA

^l en 56

Organi na Narodnata banka se: Sovetot na Narodnata banka i guvernerot na Narodnata banka.

1.Sovet na Narodnata banka

^l en 57

Sovetot na Narodnata banka go so~i nuvaat guvernerot na Narodnata banka, dvajca vi ceguverneri i { est nadvore{ ni ~l enovi .

^l en 58

^l enovite na Sovetot na Narodnata banka se dr ` avjani na Republ i ka Makedoni ja, imaat vi soko obrazovani e, vo ekonomskata ili pravnata struka, i se so rabotno iskustvo od najmal ku pet godini vo posledni te deset godini pred i menuvaweto, vo obl asta na f i nansi i te, bankarstvoto ili nau~nata dejnost od obl asta na ekonomijata.

^l en na Sovetot na Narodnata banka ne mo ` e da bi de:

- ~l en na organi te na banka ili { tedi l ni ca;
 - vraboten vo banka ili { tedi l ni ca;
 - l i ce na rakovodno mesto vo banka ili { tedi l ni ca nad koja e povedena ste~ajna postapka;
 - f unkcioni er koj rakovodi so dr ` aven organ, javno pretprijatie ili lokal na samouprava;
 - l i ce na koe mu e izre~ena merka na bezbednost zabrana na vr{ ewe prof esi ja, dejnost ili dol ` nost;
 - ~l en na organi na upravuvawe so si ndi kat;
 - neto dol ` nik ili pretstavnik na neto dol ` nik vo banka ili { tedi l ni ca;
 - rakovodno l i ce na dru{ tvo koe i ma mnozi nska sopstvenost na banka;
 - akci oner so nad 10% od akci i te ili udel i te so pravo na upravuvawe vo banka ili { tedi l ni ca i
 - l i ce koe e osudeno za kri vi ~no del o so kazna zatvor i toa:
- a) vo periodot od pravosilnosta na presudata do denot na izdr ` uvawe na kaznata i pet godini od denot koga ja izdr ` al kaznata, vo slu~aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor do tri godini ;
- b) vo periodot od pravosilnosta na presudata do denot na izdr ` uvawe na kaznata i deset godini od denot koga ja izdr ` al kaznata, vo slu~aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor nad tri godini .

Vo slu~aj na bri~ewe na osudata od stav 2 alinea 10 na ovoj ~len, soodvetno se pri menuvaat odredbi te od Kri vi ~ni ot zakonik.

^len na Sovetot na Narodnata banka i vi ceguvernerot, koj ne e ~len na Sovetot na Narodnata banka, ne mo`at da bidat ~lenovi na organi na upravuvawe vo banka ili { tedi lni ca, da se vrabotat ili da osnovaat banka ili { tedi lni ca za vreme na madatot i dve godi ni po istekot na mandatot, odnosno otpovi kuvaweto.

Li ce koe e ~len na poli ti ~ka parti ja mo`e da bide ~len na Sovetot na Narodnata banka samo dokol ku po sopstvena vol ja se povle~e od partijata za vreme na mandatot vo Sovetot na Narodnata banka.

^len 59

Pretsedatel na Sovetot na Narodnata banka e guvernerot na Narodnata banka. Vo otsustvo na guvernerot, f unkcijata predsedatel na Sovetot ja vr{ i vi ceguverner ~len na Sovetot na Narodnata banka koj od strana na guvernerot e ovl asten da go zamenuva.

^len 60

^lenovite na Sovetot na Narodnata banka, osven vi ceguvernerite, gi i menuva Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja, na predl og na predsedatel ot na Republ i ka Makedoni ja, za peri od od sedum godi ni .

^lenovite na Sovetot na Narodnata banka, osven guvernerot i vice-guvernerite, nemaat pravo na posl edovatel en i zbor.

Mandatot na ~len na Sovetot na Narodnata banka prestanuva:

- po i stekot na 7 godi ni od denot koga e i menuvan;
- vo slu-aj na smrt;
- vo slu-aj na negova ostavka;
- vo slu-aj na otpovi kuvawe.

^len na Sovetot na Narodnata banka mo`e da bi de otpovi kan:

- vo slu-aj koga e osuden za kri vi ~no del o so kazna zatvor, i toa:
- a) vo peri odot od pravosi l nosta na presudata do denot na izdr` uvaweto na kaznata i pet godi ni od denot koga ja izdr` al kaznata, vo slu-aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor do tri godi ni i
- b) vo peri odot od pravosi l nosta na presudata do denot na izvr{ uvaweto na kaznata i deset godi ni od denot koga ja izdr` al kaznata, vo slu-aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor nad tri godi ni ;
- koga od strana na sudot mu e izre~ena merka na bezbednost zabrana na vr{ ewe na prof esija, dejnost ili dol` nost na rakovodno lice vo i nsti tuci ja;
 - vo slu-aj na dolgotrajna te{ ka bolest, koja go spre~uva vo izvr{ uvaweto na svoi te obvrski ;
 - ako ja i zgubi l del ovnata sposobnost i
 - vo slu-aj koga ne~esno, nesovesno, neodgovorno, nestru~no i nenavremeno ja izvr{ uva f unkcijata i nadle` nostite { to mu se dadeni so zakon.

Vo slu~aj na bri~ewe na osudata od stav 4 alinea 1 na ovoj ~len, soodvetno se pri menuvaat odredbi te od Kri vi ~ni ot zakonik.

Otpovi kuvaweto na ~len na Sovetot na Narodnata banka se vr{ i spored i stata postapka kako i za negovo i menuvawe.

Odlukata za otpovi kuvawe na nadvoren na Sovetot na Narodnata banka se objavuva vo "Slu`ben vesnik na Republika Makedonija".

Odlukata i obrazlo`eni eto kon odlukata od stavot 7 na ovoj `len se objavuva na internet strani cata na Sobrani eto na Republika Makedonija.

^len 61

Sonetot na Narodnata banka i sekoj negov `len se odgovorni pred Sobrani eto na Republika Makedonija za ostvaruvawe na funkcii te i zadate na Narodnata banka utvrdeni so ovoj i so drug zakon.

^len 62

Nadvore`nitate `lenovi na Sovetot na Narodnata banka primaat nadomestok od sredstvata na Narodnata banka.

`lenovite na Sovetot na Narodnata banka se dol`ni najmal ku edna` , na po`etokot na sekoja godina, da dadat izjava za postoeve ili nepostoeve na konflikt na interesi.

Dokolku poradi postoeve na konflikt na interesi objektivnosta na `len na Sovetot na Narodnata banka e dovedena vo pra`awe, `lenot na Sovetot e dol`en da dade izjava pred odlu~uvaweto po toa pra`awe i da se izzeme od odlu~uvaweto.

^len 63

Sonetot na Narodnata banka odlu~uva na sednici.

Minsterot za finansii mo`e da pri sustvuva na sednici te na Sovetot na Narodnata banka i da u~estvuva vo diskusii te, bez pravo na glas.

Na sednicite na Sovetot na Narodnata banka mo`e, po pokana da pri sustvuvaat i drugi lica.

^len 64

Sonetot na Narodnata banka:

- 1) ja donesuva odlukata za celite na monetarnata politika;
- 2) gi donesuva merkite i instrumentite za realiziraweto na monetarnata politika i go sledi nejzi noto realizirawe;
- 3) ja utvrduva politkata na devizni ot kurs na denarot;
- 4) go donesuva Finansiski ot plan i Godi`nata smetka na Narodnata banka;
- 5) go donesuva Statutot na Narodnata banka;
- 6) odlu~uva za izdavawe i za pu`tawe vo optek na novi apoeni na kni`ni i kovani pari, kako i za povlekuvawe od optek na kni`ni i kovani pari;
- 7) gi utvrduva na~i not i uslovi te za kupuvawe i prodaba na zlato i drugi blagorodni metali;
- 8) odlu~uva za vospostavuvawe na numizmatika zbirka na retki i originalni moneti od tlo to na Republika Makedonija;
- 9) gi utvrduva pravilata i standardite za izvr`uvawe na nadzor i supervizija;
- 10) gi utvrduva vidovite i uslovi te za koristewe na instrumentite za obezbeduvawe na krediti { to se odobruvaat na bankite i { tedilnicite;
- 11) ja utvrduva visinata, namenite i na~i not na koristewe na osnovni ot kapital;
- 12) odlu~uva za politkata na upravuvawe so deviznite rezervi;

- 13) go usvojuva polugodi { ni ot i godi { ni ot izve{ taj;
- 14) ja utvrduva edinstvenata tarifa spored koja se naplatuvaat nadomestoci te za uslugite { to gi vr{ i Narodnata banka;
- 15) vr{ i izbor na ovl asteno dru{ tvo za revizija i go usvojuva i zve{ tajot na revizijata na Narodna banka;
- 16) donesuva programa za rabota na sl u` bata za vnatre{ na revizija;
- 17) izbi ra i razre{ uva di rektor na sl u` bata za vnatre{ na revizija i odl u~uva za rabotni ot odnos na di rektorot po negovi ot prestanok;
- 18) ja nadgl eduva rabotata na sl u` bata za vnatre{ na revizija i gi usvojuva i zve{ tai te za raboteweto na sl u` bata;
- 19) odl u~uva po ` al bi protiv re{ enija doneseni od guvernerot;
- 20) go usvojuva polugodi { ni ot i godi { ni ot izve{ taj za supervizijata i prezemeni te merki ;
- 21) go usvojuva polugodi { ni ot i godi { ni ot izve{ taj za rakuvawe so devi zni te rezervi i
- 22) Odl u~uva za drugi pra{ awa { to so zakon se staveni vo nadle` nost na Narodnata banka, a koi ne se vo nadle` nost na guvernerot na Narodnata banka.

^ l en 65

Odluki te na Sovetot na Narodnata banka zadol ` itelno se objavuvaat vo "Sl u` ben vesnik na Republ i ka Makedoni ja" osven odl uki te od to-ki te 5, 16, 18, 19 i 21 od ~l en 64 na ovoj zakon.

^ l en 66

Sovetot na Narodnata banka donesuva Del ovni k za svojata rabota.

^ l en 67

Sovetot na Narodnata banka odl u~uva so prosto mnozi nstvo na gl asovi na si te ~l enovi na Sovetot na Narodnata banka.

Sovetot na Narodnata banka mo ` e pol nopravno da odl u~uva vo pri sustvo na najmal ku { est ~l ena na Sovetot na Narodnata banka, me|u koi zadol ` itelno guvernerot i li vi ce guvernerot ovl asten da go zamenuva.

Za odl ukata za cel i te na monetarnata poli tika Sovetot na Narodnata banka odl u~uva so pove}e od dve treti ni od vkupni ot broj na si te ~l enovi.

Ako Sovetot na Narodnata banka pri odl u~uvaweto od stavovi te 1 i 2 na ovoj ~l en ne izgl asa, odnosno ne donese odl uka, a guvernerot na Narodnata banka oceni deka poradi nedonesuvaweto na odl ukata mo ` e da nastanat zna~itelni naru{ uvawa vo ostvaruvaweto na osnovnata cel , za toa mu dostavuva i zve{ taj na Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja so poedi ne~ni mi slewa na ~l enovi te na Sovetot na Narodnata banka i ja donesuva odl ukata za koja ne e postignata sogl asnost.

Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja, na prvata naredna sedni ca donesuva kone~na odl uka za sporni te pra{ awa od stav 4 na ovoj ~l en.

2. Guverner

^ l en 68

Guvernerot na Narodnata banka ja pretstavuva Narodnata banka.

Guvernerot na Narodnata banka donesuva odluki i drugi op{ ti akti od obl asta na raboteweto na Narodnata banka { to so ovoj zakon ne se staveni vo nadle`nost na Sovetot na Narodnata banka i za doneseni te odluki i drugi op{ ti akti go izvestuva Sovetot na Narodnata banka, na prvata naredna sedni ca.

^1 en 69

Guvernerot na Narodnata banka e ovlasten da donesuva upatstva za edinstvena primena na aktite na Sovetot na Narodnata banka doneseni vrz osnova na ~lenovi te 64 i 68 od ovoj zakon.

Upatstvata i drugite propisi doneseni od guvernerot, koi { to se odnesuvaat na raboteweto na banki te se dostavuvaat za objavuvawe vo "Slu`ben vesnik na Republ i ka Makedoni ja" vo rok od 3 dena od denot na vleguvaweto vo si la na upatstvoto.

^1 en 70

Guvernerot na Narodnata banka go imenuva i razre{ uva Sobrani eto na Republ i ka Make doni ja, po predlog na Pretsedatel ot na Republ i ka Makedoni ja, za peri od od 7 godi ni , so pravo na u{ te eden posl edovatel en i zbor.

Mandatot na guvernerot prestanuva:

- po i stekot na sedum godi ni od denot koga e i menuvan;
- vo slu-aj na smrt;
- vo slu-aj na negova ostavka i vo slu-aj na otpovi kuvawe.

Guvernerot mo` e da bi de otpovikan:

- vo slu-aj koga e osuden za kri vi ~no del o so kazno zatvor, i toa:
 - a) vo peri odot od pravosi l nosta na presudata do denot na i zdr` uvaweto na kaznata i pet godi ni od denot koga ja i zdr` al kaznata, vo slu-aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor do tri godi ni i
 - b) vo peri odot od pravosi l nosta na presudata do denot na i zvr{ uvaweto na kaznata i deset godi ni od denot koga ja i zdr` al kaznata, vo slu-aj na osudenost so pravosi l na sudska presuda so kazna zatvor nad tri godi ni ;
- koga od strana na sudot mu e izre~ena merka na bezbednost zabrana na vr{ ewe na profesija, dejnost ili dol`nost na rakovodno lice vo insti tucijata;
- vo slu-aj na dolgotrajna te{ ka bolest, koja go spre~uva vo izvr{ uvaweto na svoi te obvrski ;
- ako ja izgubi l del ovnata sposobnost; i
- vo slu-aj koga ne~esno, nesovesno, neodgovorno, nestru-no i nenavremeno ja izvr{ uva funkcijata i nadle`nosti te { to mu se dadeni so zakon.

Vo slu-aj na bri{ ewe na osudata od stav 3 aline a 1 na ovoj ~len, soodvetno se pri menuvaat odredbi te od Kri vi ~ni ot zakoni k.

Otpovi kuvaweto na guvernerot se vr{ i spored i stata postapka, kako i za negovo i menuvawe.

Odl ukata za otpovi kuvawe na guvernerot se objavuva vo "Slu`ben vesnik na Republ i ka Makedoni ja".

Odlukata i obrazlo`eni eto kon odlukata od stavot 6 na ovoj ~len se objavuva na internet strani cata na Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja.

^len 71

Guvernerot na Narodnata banka za svojata rabota e odgovoren pred Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja.

^len 71-a

Vo postapkata na donesuvawe na poedi ne~ni upravni akti za koi soglasno so ovoj i drug zakon odlu~uva guvernerot na Narodnata banka, soodvetno se pri menuvaat odredbi te od Zakonot za op{ ta upravna postapka, dokol ku poi naku ne e uredeno so ovoj zakon.

Protiv aktite { to vo upravna postapka gi donesuva guvernerot na Narodnata banka ne e dozvol ena `al ba i isti te se kone~ni vo upravna postapka.

Protiv akti doneseni od guvernerot na Narodnata banka, mo`e da se povede upraven spor, dokol ku poi naku ne e uredeno so ovoj zakon.

Odredbi te na stavovi te 2 i 3 na ovoj ~len ne se odnesuvaat na akti te { to gi donesuva guvernerot na Narodnata banka vo postapkata za javni nabavki .

^len 72

Vo Narodnata banka se i menuvaat trojca vi ceguverneri .

Viceguverneri te gi imenuva Sobranieto na Republ i ka Makedoni ja na predlog na guvernerot za period od sedum godini so pravo na u{ te eden posledovatel en izbor.

Od redot na viceguverneri te ~lenovi na sovetot, guvernerot ovl astuva eden koj }e go zamenuva.

So Statutot na Narodnata banka se opredeluva koi raboti od svojot del okrug guvernerot mo`e da gi prenese na vi ceguverneri te.

Pri imenuvaweto na viceguverneri te, Sobranieto na Republ i ka Makedoni ja na predlog na Komi sijata za pra{ awa na izbori te i imenuvawata na Sobranieto, odlu~uva koi viceguverneri }e bidat ~lenovi na Sovetot na Narodnata banka.

^len 73

Mandatot na vi ceguvernerot prestanuva:

- po i stekot na 7 godini od denot koga e imenuvan;
- vo slu~aj na smrt;
- vo slu~aj na negova ostavka i vo slu~aj na otpovi kuvawe.

Vi ceguvernerot mo`e da bi de otpovikan:

- vo slu~aj koga e osuden za krivi ~no del o so kazno zatvor, i toa:
 - a) vo periodot od pravosi lnosta na presudata do denot na izdr` uvaweto na kaznata i pet godini od denot koga ja izdr` al kaznata, vo slu~aj na osudenost so pravosi ln na sudska presuda so kazna zatvor do tri godini i
 - b) vo periodot od pravosi lnosta na presudata do denot na izvr{ uvaweto na kaznata i deset godini od denot koga ja izdr` al kaznata, vo slu~aj na osudenost so pravosi ln na sudska presuda so kazna zatvor nad tri godini ;
 - koga od strana na sudot mu e izre~ena merka na bezbednost zabrana na vr{ ewe na profesija, dejnost ili dol` nost na rakovodno lice vo insti tucijata;

- koga od strana na sudot mu e izre~ena merka na bezbednost zabrana na vr{ewe na profesija, dejnost ili dol`nost na rakovodno lice vo insti tucijata;
- vo slu~aj na dolgotrajna te{ka bolest, koja go spre~uva vo izvr{uvaweto na svoi te obvrski;
- ako ja izgubi l delovnata sposobnost; i
- vo slu~aj koga ne~esno, nesovesno, neodgovorno, nestru~no i nenavremeno ja izvr{uva funkcijata i nadle`nosti te {to mu se dadeni so zakon.

Vo slu~aj na bri{ewe na osudata od stav 2 alineja 1 na ovoj ~len, soodvetno se pri menuvaat odredbi te od Kri vi ~ni ot zakoni k.

Otpovi kuvaweto na vi ceguvernerot se vr{ i spored i stata postapka kako i za negovo i menuvawe.

Odlukata za otpovi kuvawe na vi ceguverner se objavuva vo "Slu`ben vesnik na Republ i ka Makedoni ja".

Odlukata i obrazlo`eni eto kon odlukata od stavot 5 na ovoj ~len se objavuva na i nternet strani cata na Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja.

^len 74

Vi ceguverneri te za svojata rabota odgovaraat pred Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja.

VI. SLU@BA ZA VNATRE[NA REVI ZI JA

^len 75

Narodnata banka e dol ` na da organi zi ra slu`ba za vnatre{ na revizi ja.

Slu`bata od stavot 1 na ovoj ~len e nezavisen organi zacionen del vo Narodnata banka i za raboteweto odgovara pred Sovetot na Narodnata banka.

Slu`bata od stavot 1 na ovoj ~len vr{ i postojana i celosna kontrol a na zakoni tosta, pravi l nosta i a`urnosta na raboteweto na Narodnata banka.

So slu`bata od stavot 1 na ovoj ~len rakovodi di rektor {to go izbi ra i razre{ uva Sovetot na Narodnata banka. Sovetot odl u~uva za rabotni ot odnos na di rektorot vo slu~aj da prestanal ne po negovo barawe.

Vnatre{ nata revizi ja se vr{ i soglasno pravi l nikot za rabotewe i pravi l ata za i zvr{ uvawe na vnatre{ nata revizi ja {to gi donesuva Sovetot na Narodnata banka. Sovetot na Narodnata banka donesuva programa za rabota na slu`bata za vnatre{ na revizi ja.

Najmal ku eden od vrabotenite vo slu`bata od stav 1 od ovoj ~len potrebno e da poseduva ovl astuvawe za revizor.

Za naodi te od revizi jata slu`bata od stavot 1 na ovoj ~len go i nf ormi ra guvernerot na Narodnata banka. Naodi te od vnatre{ nata revizi ja se osnova za guvernerot da prezeme soodvetni merki .

Slu`bata od stavot 1 na ovoj ~len najmal ku dva pati godi {no do Sovetot na Narodnata banka dostavuva i zve{ tai za raboteweto.

VII. PRAVA I ODGOVORNOSTI OD RABOTEN ODNOS NA VRABOTENI TE VO NARODNATA BANKA

^len 76

Guvernerot na Narodnata banka rakovodi i ja organizira rabotata na Narodnata banka i donesuva odluki od oblata na rabotnite odnosi i materijalno-finansijskoto rabotewe, vo soglasnost so zakonskite ovlastuvawa.

^len 77

Guvernerot na Narodnata banka donesuva:

- Pravilnik za organizacija na raboteweto na Narodnata banka;
- Pravilnik za sistematizacija na rabotite i rabotnite zadaci vo Narodnata banka;
- Kodeks na odnesuvawe na vraboteni te vo Narodnata banka;
- Odluka za vrednovawe na rabotnite mesta vo Narodnata banka i
- Rešenija od oblata na pravata i obvrskite koi proizleguvaat od rabotniot odnos.

Guvernerot go potpisuva posebniot kolektivn dogovor za regulirawe na rabotni te odnosi so Sindikalnata organizacija na Narodnata banka.

Za pravata od oblata na rabotni te odnosi što ne se uredeni so ovoj zakon, se primenuva Zakonot za rabotni odnosi.

^len 78

Guvernerot samostojno odluuva za zasnovuvawe na raboten odnos, unapreduvawe vo slubata, prerasporeduvawe, strukturno usovrshuvawe, odreduvawe na plata i nadomestoci od plata, nagraduvawe za osobeno angazirawe vo rabotata, za izrekuvawe na disciplinski merki, za materijalna odgovornost na rabotnicite i za prestanok na rabotniot odnos.

^len 79

Protivrešenijata i odlukite na guvernerot od lenovite 77 stav 1 i 78 na ovoj zakon, rabotni kot ima pravo na apelaciodo Sovetot na Narodnata banka.

Pri odluuwaweto po apelaciot od stavot 1 na ovoj len, guvernerot nema pravo na glas.

^len 80

Vraboteni te vo Narodnata banka i lenovite na Sovetot na Narodnata banka imaat obvraska da ne gi objavuvaat informacii te koi sodr`at slubena ili delovna tajna na lica koi ne se ovlasteni, dokolku takvite informacii gi dobile kako rezultat na nivnoto rabotewe vo Narodnata banka, odnosno lenstvo vo Sovetot na Narodnata banka. Ovaa obvraska prodol`uva i po prestanokot na nivniot raboten odnos vo Narodna banka ili nivnoto lenstvo vo Sovetot na Narodnata banka.

VIII. PRIHODI I RASHODI, REZERVI I RASPREDELBA NA NETO DOBI VKA NA NARODNATA BANKA

^len 81

Narodnata banka ostvaruva prihodi od:

1. Uchestvo na finansijski pazari i emisija na hartii od vrednost;
2. Krediti operacii;
3. Upravuvawe i rakuvawe so devizni rezervi na Republika Makedonija;

4. Neto pozitiwni kursni razliki;
5. Nadomestoci za vr{ewe na uslugi;
6. Drugi prihodi.

^len 82

Od prihodi te {to gi ostvaruva Narodnata banka se namiruvaat:

1. Kamati na depoziti kaj Narodnata banka;
2. Kamati na hartii od vrednost izdadeni od Narodnata banka;
3. Tro{oci za devizno-valutni raboti;
4. Neto negativni kursni razliki;
5. Rashodi po posebni zakoni;
6. Tro{oci za izработка i distribucija na kni`ni i kovani pari;
7. Tro{oci za amortizacija;
8. Materijalni tro{oci;
9. Ostatokot od neto presmetani te negativni kursni razliki i revaloriziranata negativna vrednost na zlato po pokrivanje od revalorizacijoni te rezervi;
10. Drugi rashodi.

^len 83

Narodnata banka ne mo`e da vr{i komercijalni aktivnosti {to ne se povrzani so ostvaruvaweto na nejzinite funkcii.

Narodnata banka ne dava garancii i drugi vidovi obezbeduvawe za obvrski na pravni i fizi~ki lica, osven vo slu~aito predvideni vo ^len 52 od ovoj zakon.

^len 84

Narodnata banka formira op{titi i revalorizacijoni rezervi.

^len 85

Op{tite rezervi se nameneti za pokrivanje na op{tite rizici vo raboteweto na Narodnata banka.

^len 86- se bri{e

^len 87- se bri{e

^len 88- se bri{e

^len 89

Neto dobi vkata na Narodnata banka se raspredel uva vo revalorizacijoni rezervi, op{titi rezervi i vo Buxetot na Republika Makedonija.

Nerealizirane prihodi koji proizleguvaat od cenovni i kursni promeni se izdvojuvaat vo celost vo revalorizacijoni rezervi. Revalorizacijoni te rezervi mo`at da se koristat samo za pokrivanje na nerealizirane rashodi koji proizleguvaat od cenovni i kursni promeni.

Po raspredel uaweto na sredstvata vo revalorizacijoni rezervi neto dobi vkata se raspredel uva na sledniovna~in:

- 1) 70% vo op{tite rezervi, do postignuvawe na nivoto na

osnovni ot kapital od ~lenot 8 stav 1 na ovoj zakon, odnosno 15% po dosti gnuvawe na ni voto na osnovni ot kapital od ~lenot 8 stav 1 na ovoj zakon, a

2) ostatokot vo Buxetot na Republ i ka Makedoni ja.

^l en 89-a

Neto zagubata na Narodnata banka se pokri va od op{ ti te rezervi .

Neto zagubata koja ne mo` e da se pokrie na na~in utvrden vo stavot 1 od ovoj ~len se pokri va od Buxetot na Republ i ka Makedoni ja i /i li so prenosl i vi kamatonosni dol ` ni ~ki harti i od vrednost i zdadeni od Republ i ka Makedoni ja.

Harti i te od vrednost od stavot 2 na ovoj ~len se i zdavaat so rok na pri sti gnuvawe do deset godi ni i so kamata vo vi si na na kamatnata stapka koja preovl aduva na pazarot na dr ` avni harti i od vrednost.

^l en 90

Tro{ oci te na Narodnata banka { to nastanuvaat vo vr{ eweto raboti za smetka na organite na dr ` avnata vlast i organite na dr ` avnata uprava se pokri vaat od Buxetot na Republ i ka Makedoni ja.

IX. FI NANSI SKI I ZVE[TAI NA NARODNATA BANKA

^l en 91

Fi nansi ska godi na na Narodnata banka pretstavuva kalendarskata godi na.

Godi { ni te fi nansi ski izve{ tai se izgotvuvaat soglasno so me|unarodni te smetkovodstveni standardi i propi si te za smetkovodstvo.

^l en 92

Narodnata banka podgotvuva fi nansi ski pl an i godi { na smetka.

Fi nansi ski ot pl an i godi { nata smetka na Narodnata banka gi donesuva Sovetot na Narodnata banka.

Do donesuvawe na fi nansi ski ot pl an na Narodna banka, Sovetot na Narodna banka donesuva odl uka za pri vremeno fi nansi rawe na Narodna banka.

Godi { ni te fi nansi ski izve{ tai na Narodnata banka se sostaven del na Godi { ni ot izve{ taj na Narodnata banka koj se objavuva.

^l en 93

Godi { nata smetka na Narodnata banka ja proveruva i ocenuva dru{ tvo za revizi ja soglasno so me|unarodni te standardi za revizi ja, za { to izgotvuva revizorski i zve{ taj vo soglasnost so propi si te za revizi ja.

^l en 94

Ovlastenoto društvo za revizija e dol`no da go dostavi revizorski otizve{ taj do Sovetot na Narodnata banka, vo rok od 6 meseci po istekot na kalendarskata godina za koja se odnesuva izve{ tajot.

Narodnata banka go objavuva revizorski otizve{ taj od stavot 1 na ovoj ~len.

Narodnata banka izgotvuva i objavuva mese~ni finansijski izve{ tai.

X. SLU@BENATA I DELOVNA TAJNA

^len 95

^lenovite na Sovetot na Narodnata banka i vrabotenite vo Narodnata banka se obvrzani da ja ~uvaat slu`benata i delovnata tajna bez oglas na na~i not na koj do{ le do istite.

Obvrskata za ~uvawe na slu`benata i delovnata tajna gi obvrzuva subjektite od stavot 1 na ovoj ~len i po prestanokot na ~lenstvoto vo Sovetot na Narodnata banka, odnosno prestanok na rabotni odnos vo Narodnata banka.

Podatocite koji pretstavuvaat slu`bena i delovna tajna mo`at da se soop{ tat samo na pismeno barawe na sudot.

Po iskluk od stavot 3 na ovoj ~len, vo slu~ite utvrdeni so Zakon, Narodnata banka dostavuva podatoci do Ministarstvoto za finansii, Fondot za osiguruvawe na depoziti, Finansiskata policija, Dr`avnata komisija za spre~uvawe na korupcijata i do Direkcijata za spre~uvawe na perewe na pari.

Podatocite od stav 4 na ovoj ~len za Ministarstvoto za finansii, Fondot za osiguruvawe na depoziti, Finansiskata policija, Dr`avnata komisija za spre~uvawe na korupcijata i Direkcijata za spre~uvawe na perewe na pari pretstavuvaat slu`bena tajna.

XI. KAZNENI ODREDBI

^len 96-se bri{ e

^len 97

So pari~na kazna od 40.000 do 50.000 iljadi denari }e se kazni za prekr{ ok vraboten ili ~len na Sovetot na Narodnata banka ako objavi ili dade na neovlasteni lica informacii koji pretstavuvaat slu`bena ili delovna tajna (~lenovi 80 i 95).

^len 98

So pari~na kazna od 100.000 do 300.000 denari }e se kazni za prekr{ ok banka ili {tedilnica ako:

1. ne se pridruva na na~i not i rokovite za presemetuvawe i izdvojuvawe na zadol`itelnata rezerva i uslovi te za koristeve na zadol`itelnata rezerva propi{ ani od strana na Narodnata banka (~len 13);
2. ne se pridruva na obvrskata da dr`i opredelen znos na likvidni devizni sredstva (~len 23) i
3. ne ja dostavi ili nenavremeno ja dostavi do Narodnata banka potrebnata dokumentacija i podatoci (~len 32).
4. ne dostavuvaat ili nenavremeno dostavuvaat podatoci i informacii do Narodnata banka za vodewe na Kreditni otregistar (~len 41-a)

So pari~na kazna od 10.000 do 50.000 denari }e se kazni odgovornoto lice vo banka ili {tedilnica za prekr{ ok od stav 1 na ovoj ~len.

^l en 99

So pari ~na kazna od 100.000 do 300.000 denari }e se kazni za prekr{ ok menuva~ni ca ako ne gi sproveduva merki te prezemeni od strana na Narodnata banka (~l en 24).

So pari ~na kazna od 10.000 do 50.000 denari }e se kazni odgovornoto lice vo menuva~ni ca za prekr{ ok od stav 1 na ovoj ~l en.

^l en 100

So pari ~na kazna od 100.000 do 300.000 denari }e se kazni za prekr{ ok pravno lice koe soglasno so Zakonot za banki te se smeta za povrzan subjekt so bankata ako go onevozmo` i nadzorot od strana na Narodnata banka (~l en 32).

So pari ~na kazna od 10.000 do 50.000 denari }e se kazni odgovornoto lice vo pravnoto lice od stav 1 na ovoj ~l en za prekr{ ok od stav 1 na ovoj ~l en.

So pari ~na kazna od 10.000 do 50.000 denari }e se kazni za prekr{ ok fizi ~ko lice koe soglasno so Zakonot za banki te se smeta za povrzan subjekt so bankata ako go onevozmo` i nadzorot od strana na Narodnata banka (~l en 32).

XII. PREODNI I ZAVR[NI ODREDBI

^l en 101

^l enovi te na Sovetot na Narodnata banka izbrani od Sobrani eto na Republ i ka Makedoni ja do denot na vleguvawe vo sil a na Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja (Sl . vesnik na Republ i ka Makedoni ja br. 3/02), ostanuvaat na dol `nost do istekot na rokot za koj se izbrani .

^l en 102

So vleguvaweto vo sil a na Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja (Sl . vesnik na Republ i ka Makedoni ja br. 3/02) na mestoto na zamenikot na guvernerot na Narodnata banka, kako ~l en na Sovetot na Narodnata banka se nazna~uva eden vi ceguverner.

Po istekot na mandatot na prviot nazna~en ~l en na Sovetot na Narodnata banka, na negovo mesto kako ~l en na Sovetot se nazna~uva vtori ot vi ceguverner.

^l en 103

So vleguvaweto vo sil a na ovoj Zakon prestanuva da va` i Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja ("Sl u` ben vesnik na RM" br. 26/92, 4/93, 29/93, 78/94 i 37/98).

^l en 104

Akti te predvideni so ovoj zakon Narodnata banka }e gi donese najdocna vo rok od 90 dena od denot na vleguvawe vo sil a na ovoj zakon.²

^l en 105

² Ovoj ~l en proizleguva od Zakonot za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja "Sl u` ben vesnik na Republ i ka Makedoni ja" br. 40/04.

Pre-isteni ot tekst na ovoj zakon gi opf a}a Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja ("Slu` ben vesni k na Republ i ka Makedoni ja" br. 3/02) i Zakoni te za izmenuvawe i dopol nuvawe na Zakonot za Narodnata banka na Republ i ka Makedoni ja "Slu` ben vesni k na Republ i ka Makedoni ja" br. 51/03, 85/03, 40/04, 61/05 i 129/06), vo koi e ozna~eno vremeto na ni vnoto vl eguvawe vo sila.